

B. Metodika princípov rozhodovania Pamiatkového úradu SR
vo veciach stavebnotechnického /alebo reštaurátorského/ zásahu

časť 11.
Súčasné požiadavky na výstavbu
Statika, technické normy a sanácie
Zabezpečenie statickej funkcie pri zachovaní autenticity

Vypracoval:
Jan Vlnař

Príloha č. 2

Oprava zdiva a objektů zřícenin

OBSAH

1. OPRAVA ZDIVA A OBJEKTŮ ZŘÍCENIN	2
2. OPRAVA KORUN	2

1. OPRAVA ZDIVA A OBJEKTŮ ZŘÍCENIN¹²

Při opravách zdiva a objektů zřícenin je třeba řešit tyto problémy:

1. na základě dokumentace a analýzy poruch (trhlin a deformací) zjistit jejich příčiny a odstranit je (závady v založení, narušení stability apod.),
2. zajistit stabilitu všech objektů a jejich částí (havarijní stavy, převislé nebo příliš štíhlé části, narušené záklenky, nezastřešené klenby),
3. konzervovat a chránit architektonické prvky, autentické dřevo, omítky, malty,
4. hloubkově vyspárovat trhliny kvůli obnovení homogenity zdiva a obnovení jeho únosnosti (Viac pozri v: [Statika, technické normy, sanácie 2.4. Murované konštrukcie, Híbkové škárovanie a injektáž](#)),
5. zajistit celistvosť povrchů vystavených povětrnosti kvůli ochraně stavby před vlhkostí (Viac pozri v: [Statika, technické normy, sanácie; 2.4. Murované konštrukcie, Vonkajšie konštrukcie](#)),
6. opravit koruny zdiva,
7. zajistit odvodnění celého areálu i jednotlivých objektů.

U klenb a záklenků je třeba **vždy** obnovit jejich funkci – to znamená zajistit stabilitu podpor

a přenos tlaku ve sparách.

Vkládání ocelových prvků do staveb vystavených povětrnosti ve většině případů **nemá** vzhledem k subtilnosti ocelových prvků **velkou účinnost**, může vnášet nežádoucí vodorovné síly do konstrukcí a ohrožovat je tepelným namáháním. Určitou výjimku může představovat spojení nestabilní části oddělené od masivní konstrukce sparou nebo trhlinou. V tomto případě je účinné pouze užití silných ocelových prutů osazených v jádru zdiva. Nezbytné je zajistit ochranu před korozí dobře provedenou injektáží.

Spojení železobetonových konstrukcí s nechráněným zdivem je z důvodů uvedených v kapitolách (Viac pozri v: [Statika, technické normy, sanácie; 2.4. Murované konštrukcie, Ruiny a torzálne objekty; Príloha č. 8. Historická stavba a její nosné konstrukce, Konzervace zdiva, Tuhost, Trvanlivost](#)) nevhodné a u chráněných památek **nepřípustné**. Životnost železobetonu ve vnější expozici je pouze 80 až 100 let, opravy jsou ve srovnání se zdivem podstatně obtížnější. Pro zajištění nestabilních částí objektů je z výše uvedených důvodů nejvhodnější doplnění původního zdiva nebo zřízení opěrných pilířů.

2. OPRAVA KORUN

Zdivo vystavené povětrnosti je možné do jisté míry chránit drnovým porostem nebo jílovými izolacemi – vždy však je třeba počítat s pronikáním vlhkosti do zdiva, proto voda musí mít možnost ze zdiva unikat sparami v líci. U zděných korun je třeba dodržovat zásady uvedené v kapitole (Viac pozri v: [Statika, technické normy, sanácie; 2.4. Murované konštrukcie, Ohradné a oporné múry](#)).

Zdivo korun dlouhodobě neudržovaných zdí je často narušené na výšku 1 až 1,5 m – jeho líc má charakter kamenné rovnaniny. V některých případech má koruna kónický tvar, který je při úhlu ~60°

¹ Viac pozri v: [Torzálna architektúra](#).

² Příloha č. 2. metodiky [Statika, technické normy, sanácie](#), vychádza z textu, ktorý vydal Národní památkový ústav v České republice: VINAŘ, J. *Metodika oprav nosných konstrukcí památkově chráněných objektů. Zajištění statické funkce při zachování autenticity* [online]. Praha: NPÚ, 2022 [cit. 5. septembra 2023]. ISBN 978-80-7480-175-4. Dostupné na: <https://www.npu.cz/publikace/metodika-oprav-nosnych-konstrukci-pamatkove-chronenych-objektu.pdf>. Text je voľne šíriteľný.

relativně stabilní (Viac pozri v: [Príloha č. 8. Historická stavba a její nosné konstrukce](#)). Při opravě zdiva je možno narušený líc přezdít, dozdit líce do původního tvaru nebo ponechat a opravit kónický tvar koruny. Poslední možnost může mít výhodu v tom, že oprava bude mít menší rozsah a delší životnost.



Financované
Európskou úniou
NextGenerationEU

PLÁN [OBNOVY]



MINISTERSTVO
KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY



PAMIATKOVÝ ÚRAD
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Plán obnovy a odolnosti SR, Komponent 2: Obnova budov
Reforma zvýšenia transparentnosti a zefektívnenia rozhodnutí
Pamiatkového úradu SR

B. Metodika princípov rozhodovania Pamiatkového úradu SR vo veciach stavebnotechnického /alebo reštaurátorského/ zásahu

Časť 11. Súčasnú požiadavky na výstavbu

STATIKA, TECHNICKÉ NORMY, SANÁCIE
ZABEZPEČENIE STATICKEJ FUNKCIE PRI ZACHOVANÍ AUTENTICITY

PRÍLOHA Č. 2 **OPRAVA ZDIVA A OBJEKTŮ ZŘÍCENIN**

AUTOR METODIKY

Jan Vinař

ODBORNÝ RECENZENT

Vladimír Kohút

POĎAKOVANIE

Ondřej Šefců

Jiří Fajman

REDAKCIA

Anna Gondová

JAZYKOVÉ ÚPRAVY

Text neprešiel jazykovou úpravou.

VYDAL

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky
Cesta na Červený most 6, 814 06 Bratislava

Vydanie prvé

© 2023

www.pamiatky.sk